

“ปทุมมา”

ราชินีไม้ดอกแห่งป่าฝน

ปทุมมา เป็นพืชวงศ์ขิง (*Zingiberaceae*) สกุลขมิ้น (*Curcuma*) มีถิ่นกำเนิดแถบอินโดจีน เช่น ไทย เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา เวียดนามและออกดอกในช่วงฤดูฝน ชาวบ้านมักนำดอกปทุมมาบางชนิดมารับประทานเป็นผักสดจิ้มน้ำพริก และเป็นพืชสมุนไพร

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ปทุมมาเป็นไม้ล้มลุก มีความสูงประมาณ 30-60 ซม.

• กลุ่มปทุมมา (*Paracurcuma*)
ดอกจริงมีปากกลีบดอกสีม่วงหรือสีขาว

• กลุ่มกระเจียว (*Eucurcuma*)
ดอกจริงมีปากกลีบดอกสีเหลืองหรือสีขาว

- ลำต้น ลำต้นจริงอยู่ใต้ดิน (เหง้า) ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร ลำต้นเหนือดินเป็นลำต้นเทียมที่เกิดจากการยึดตัวของกาบใบ ทำให้ดูเหมือนเป็นลำต้น
- ใบเดี่ยว (Leaf) แผ่นใบรูปวงรี ขอบใบเรียบหรือเป็นคลื่น ปลายใบป้านหรือเรียวแหลม เส้นใบขนานแบบเฉียงขึ้น
- ช่อดอก (Inflorescence) เกิดที่ปลายยอดแบบช่อ ประกอบด้วยใบประดับเรียงซ้อนเวียนโดยรอบ มีสีส้มสวยงาม ใบประดับส่วนล่างที่โคนช่อมีสีเขียวอ่อนหรือสีอื่นๆ
- ดอกจริง (Flower) ดอกจริงเกิดในซอกใบประดับส่วนล่าง สีม่วงและสีขาว กลีบปากมี 3 พู
- ผล รูปหน้าตัดเป็นเหลี่ยม 3 เหลี่ยม ที่พัฒนาเป็นพู เป็นที่อยู่ของเมล็ด รูปปร่างคล้ายเมล็ดงู

อ้างอิงจาก: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. 2558. คู่มือส่งเสริมการเรียนรู้ด้านพืช "การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อไม้ดอกไม้ประดับ"

- อดีต พระยาวิจิตรวาทการ นักธรรมชาตวิทยาของไทย พบปทุมมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ชื่อเดิม "กระเจียวบัว" ก่อนเปลี่ยนเป็น "บัวสวรรค์" และ "ปทุมมา"
- ปี 2519 ดร.พิศิษฐ์ วรอุไร ปลูกดอกปทุมมาในพื้นที่วิจัยของโครงการหลวง บริเวณห้วยทุ่งจ้อ และพื้นที่อื่นในเชียงใหม่
- ปี 2528
 - ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พัฒนาปทุมมาเป็นไม้ดอกเชิงเศรษฐกิจ คัดเลือกพันธุ์ ขยายพันธุ์ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกในเชียงใหม่ เรียก ปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่ หรือ เชียงใหม่พิงค์
 - คุณอุตุร คำหอมหวาน ส่งออกปทุมมาแบบตัดดอกไปต่างประเทศครั้งแรกที่ญี่ปุ่น ใช้ชื่อ สยามทิวลิป (Siam Tulip)
- ปี 2536
 - ส่งออกหัวพันธุ์ปทุมมาแทนการตัดดอกไปประเทศญี่ปุ่น
 - กรมส่งเสริมการเกษตรถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการและการตลาดของปทุมมาให้เกษตรกร
- ปี 2547
 - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกาศให้พืชสกุลขมิ้นซึ่งรวมถึงปทุมมาเป็นพืชคุ้มครอง ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542

อ้างอิงจาก: เอกสารวิชาการ เรื่อง ปทุมมา โดย อรรถพร วัชรสิทธิ์ กรมส่งเสริมการเกษตร (ISBN 974-9562-29-1)

แหล่งผลิตปทุมมาของไทยส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และยังมีพื้นที่อื่นๆ ได้แก่ พะเยา ลำพูน เลย ชัยภูมิ และกาญจนบุรี การผลิตของไทยเพื่อใช้ประโยชน์เป็นไม้ตัดดอกไม่กระดากและหัวพันธุ์ โดยดอกและปทุมมากระดากผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศ ส่วนหัวพันธุ์ผลิตเพื่อส่งออกและใช้ปลูกในฤดูกาลถัดไป

ปทุมมาส่งออก

มี 2 รูปแบบ ได้แก่ หัวพันธุ์ปทุมมาและปทุมมาตัดดอก แต่นิยมส่งออกในรูปแบบหัวพันธุ์ ซึ่งหัวพันธุ์ที่ได้รับความนิยมมาก คือ หัวพันธุ์เชียงใหม่สีชมพูหรือเชียงใหม่พิงค์ พันธุ์เขียวช็อคโกแลต พันธุ์อนันนา และพันธุ์บัวสวรรค์

ตลาดส่งออกหลักอยู่ที่สหภาพยุโรป อเมริกาและญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังมีประเทศที่เริ่มนำเข้าปทุมมา ได้แก่ อินโดนีเซีย ปากีสถาน มาเลเซีย และจีน

(ข้อมูลจาก สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร เมษายน 2563)

ต้นทุนการผลิต

ประมาณ 59,600 บาท/ไร่
ใช้หัวพันธุ์ 7,000 - 8,000 หัว/ไร่
(1 หัว สามารถผลิตหัวใหม่เฉลี่ย 5 หัว หรือ 5 ดอก)

	หัว	ดอก
ผลผลิต	เฉลี่ย 40,000 หัว/ไร่	เฉลี่ย 40,000 ดอก/ไร่
ราคาซื้อขาย	5-15 บาท/หัว (ขึ้นกับพันธุ์)	มีดละ 50-100 บาท (มีดละ 10 ดอก)
รายได้	เฉลี่ย 160,000 บาท/ไร่	เฉลี่ย 120,000 บาท/ไร่

(ข้อมูลจาก <http://www.agriman.doae.go.th/home/news/2562/81-82.pdf>)

การใช้ประโยชน์จากดอกปทุมมา

- ปักแจกันและจัดช่อในรูปแบบต่างๆ
- ตกแต่งสถานที่
- นอกจากนั้นยังนำมาสกัดเป็นน้ำมัน ใช้เป็นส่วนประกอบเครื่องสำอาง เช่น โลชั่น สบู่ และสกัดสีธรรมชาติจากส่วนประกอบต่างๆ ของปทุมมา

ปลูก “ปทุมมา” ต้องรู้...

เลือกพันธุ์ให้เหมาะสมใช้งาน

ผลิตเป็นไม้ตัดดอก

สีของใบประดับส่วนบนสดใส ตามความต้องการตลาด ก้านช่อดอกมีน้ำหนักเบา แข็งแรง ความยาว > 50 ซม. อายุปักแจกันของช่อดอก > 10 วัน

ผลิตเป็นไม้กระถาง

แตกกอดี ออกดอกหลายช่อ ก้านช่อดอกไม่ยาวเกินไป ใบประดับส่วนบนสีส้มสะดุดตา อยู่ได้นานที่อุณหภูมิห้องปกติ

ผลิตเป็นไม้ประดับแปลง

มีความสูงพองาม ทนต่อสภาพแสงมาก ช่อดอกโผล่พ้นทรงพุ่ม มีสีของใบประดับที่หลากหลายสดใสสะดุดตา นอกจากนี้ยังมีอายุการบานของช่อดอกที่ยาวนาน

ปฏิทินการปลูก

ปทุมมาปลูกได้ปีละครั้ง มีช่วงการเจริญเติบโตนาน 6-8 เดือน

ปลูกก่อนฤดู (กุมภาพันธ์-มีนาคม)

ผลิติดอกได้ในช่วงประมาณพฤษภาคม เก็บเกี่ยวหัวพันธุ์และส่งออกได้เร็วขึ้น

ปลูกฤดูปกติ (เมษายน-พฤษภาคม)

อาศัยน้ำฝนเป็นส่วนใหญ่ เริ่มให้ดอกตั้งแต่มิถุนายน-กันยายน

ปลูกหลังฤดู (ปลายพฤษภาคม-มิถุนายน)

มีข้อดีคือ สามารถตากดินเพื่อกำจัดเชื้อโรคหัวเน่าได้มาก พืชมีโอกาสเป็นโรคหัวเน่าได้น้อยลง แต่มีช่วงสะสมอาหารเพียง 5-6 เดือน ต้องจัดการปุ๋ยและน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการของพืช

มกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม เมษายน พฤษภาคม มิถุนายน **กุมภาพันธ์** ตุลาคม พฤศจิกายน ธันวาคม

เตรียมหัวพันธุ์

เตรียมแปลงปลูก

เริ่มปลูกหัวพันธุ์

เจริญเติบโตและออกดอก

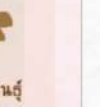
ตัดดอก

ลำต้นเทียมจะเริ่มแห้งและเฉาลง

เก็บหัวพันธุ์สำหรับปลูกในรอบต่อไป หรือนำไปจำหน่าย

ดูแล

ให้น้ำ

ช่วงเวลา 08.00-09.00 น.
วันละ 1 ครั้ง
ยกเว้นวันที่ฝนตกมาก

ให้ปุ๋ย

○ ต้นงอกฟื้นดิน ให้ปุ๋ยสูตรไนโตรเจนสูงเพื่อเร่งการเจริญเติบโต
○ ช่วงก่อนออกดอก ใช้ปุ๋ยสูตรฟอสฟอรัสและโพแทสเซียมสูง ช่วยให้เหง้าและตุ่มสะสมอาหารได้ดี มีขนาดใหญ่สมบูรณ์
ให้ปุ๋ยเดือนละ 2 ครั้ง จนกระทั่งต้นเข้าสู่ระยะพักตัวหยุดการเจริญเติบโต (ใบเริ่มเปลี่ยนเป็นสีเหลือง)

ปลิดดอก

กรณีที่เกิดหัวพันธุ์ เพื่อให้แตกกอเพิ่มขึ้น ทำให้ได้หัวขนาดใหญ่สมบูรณ์

เก็บเกี่ยวและจัดการหลังเก็บเกี่ยว

ตัดดอก

- ให้น้ำเต็มก่อนเก็บเกี่ยว
- เลือกดอกที่ระยะสีประดับส่วนบนบาน 70% ดอกจริงบานแล้ว 3-5 ดอก
- ใช้มือจับที่โคนก้านช่อดอก ปิดแล้วดึง (ให้ใบติดมา 1 ใบ หรือไม่ติดก็ได้)
- แخذอกในน้ำสะอาด ≈ 1 ชั่วโมง เพื่อให้ดอกสดชื่นเข้าเต็มน้ำ
- ล้างทำความสะอาดดอกและมิดรวม 10 ช่อดอก/กำ ท่อด้วยหนังสือพิมพ์

เก็บหัวพันธุ์ในแปลงปลูกและถุงปลูก

- งดให้น้ำอย่างน้อย 1 เดือน รอบต้นแห้งและยุบตัวลง แล้วค่อยเก็บเกี่ยวหัวพันธุ์
- ล้างรากอ่อนและชุดที่ใส่ถุงดำ ป้องกันการเหยียบย่ำไปสัมผัสแปลงอื่น
- กรณีดินแห้งให้รดน้ำ 1-2 วัน เพื่อให้ดินอ่อนตัว/เทออกจากถุงปลูกเขย่าวัสดุปลูกให้หลุดออก
- ล้างหัวพันธุ์ให้สะอาด ตัดแต่งด้วยกรรไกร หมั่นทำความสะอาดกรรไกรด้วยแอลกอฮอล์ 70%
- คัดแยกคุณภาพหัวพันธุ์ตามเกณฑ์มาตรฐานแต่ละสายพันธุ์ แخذหัวพันธุ์ด้วยสารเคมีป้องกันเชื้อราและแมลง ผึ่งในที่ร่มให้แห้ง

รักษาหัวพันธุ์

- เก็บในที่ร่ม มีอากาศถ่ายเทดี
- เก็บที่อุณหภูมิห้องจะเก็บได้ถึงพฤษภาคมหรือมิถุนายน ขึ้นกับความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศ ถ้าอากาศมีความชื้นสูงหัวจะงอกเร็ว
- เก็บในที่เย็นอุณหภูมิ 10-15 °C ความชื้นสัมพัทธ์ 70-80% เก็บได้นาน 5-6 เดือน
- ตรวจสอบแมลงทุกเดือนจนกว่าจะนำลงปลูก ซึ่งมักพบเพลี้ยหอย เพลี้ยแป้ง ด้วงเข้ด้วยสารเคมี (คาร์โบซัลแฟน) ผึ่งหัวให้แห้งก่อนเก็บรักษาต่อ และควรป้องกันมด ซึ่งเป็นพาหะนำเพลี้ย

ดูแล

ให้น้ำ

ช่วงเวลา 08.00-09.00 น.
วันละ 1 ครั้ง
ยกเว้นวันที่ฝนตกมาก

ให้ปุ๋ย

- ต้นงอกพ้นดิน ให้ปุ๋ยสูตรไนโตรเจนสูงเพื่อเร่งการเจริญเติบโต
- ช่วงก่อนออกดอก ใช้ปุ๋ยสูตรฟอสฟอรัสและโพแทสเซียมสูง ช่วยให้แห้งและคุ้มสะสมอาหารได้ดี มีขนาดใหญ่สมบูรณ์ ให้ปุ๋ยเดือนละ 2 ครั้ง จนกระทั่งต้นเข้าสู่ระยะพักตัวหยุดการเจริญเติบโต (ใบเริ่มเปลี่ยนเป็นสีเหลือง)

ปลิดดอก

กรณีที่มีผลผลิตหัวพันธุ์ เพื่อให้แตกกอเพิ่มขึ้น ทำให้ได้หัวขนาดใหญ่สมบูรณ์

เก็บเกี่ยวและจัดการหลังเก็บเกี่ยว

ตัดดอก

- ให้น้ำเต็มที่ก่อนเก็บเกี่ยว
- เลือกดอกที่ระยะกลีบประดับส่วนบนบาน 70% ดอกจริงบานแล้ว 3-5 ดอก
- ใช้มือจับที่โคนก้านช่อดอก บิดแล้วดึง (ให้บิดติงมา 1 ใบ หรือไม่ติดก็ได้)
- แच्छดอกในน้ำสะอาด ≈ 1 ชั่วโมง เพื่อให้ดอกสดน้ำเข้าเต็มก้าน
- ล้างทำความสะอาดดอกและมัตรวม 10 ช่อดอก/กำ ห่อด้วยหนังสือพิมพ์

เก็บหัวพันธุ์ในแปลงปลูกและถุงปลูก

- งดให้น้ำอย่างน้อย 1 เดือน รอนต้นแห้งและยุบตัวลง แล้วค่อยเก็บเกี่ยวหัวพันธุ์
- ล้างรากอ่อนและขูดทั้งใส่ถุงดำ ป้องกันการเหยียบย่ำไปสัมผัสแปลงอื่น
- กรณีดินแห้งให้รดน้ำ 1-2 วัน เพื่อให้ดินอ่อนตัว/เทออกจากถุงปลูกเขย่าวัสดุปลูกให้หลุดออก
- ล้างหัวพันธุ์ให้สะอาด ตัดแต่งด้วยกรรไกร หมั่นทำความสะอาดกรรไกรด้วยแอลกอฮอล์ 70%
- คัดแยกคุณภาพหัวพันธุ์ตามเกณฑ์มาตรฐานแต่ละสายพันธุ์ แच्छหัวพันธุ์ด้วยสารเคมีป้องกันเชื้อราและแมลง ผึ่งในที่ร่มให้แห้ง

รักษาหัวพันธุ์

- เก็บในที่ร่ม มีอากาศถ่ายเทดี
- เก็บที่อุณหภูมิห้องจะเก็บได้ถึงพฤษภาคมหรือมิถุนายน ขึ้นกับความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศ ถ้าอากาศมีความชื้นสูงหัวจะงอกเร็ว
- เก็บในที่เย็นอุณหภูมิ 10-15 °C ความชื้นสัมพัทธ์ 70-80% เก็บได้นาน 5-6 เดือน
- ตรวจสอบเช็คแมลงทุกเดือนจนกว่าจะนำลงปลูก ซึ่งมักพบเพลี้ยหอย เพลี้ยแป้ง ควรใช้ตัวสารเคมี (คาร์โบซัลแฟน) ผึ่งหัวให้แห้งก่อนเก็บรักษาต่อ และควรป้องกันมด ซึ่งเป็นพาหะนำเพลี้ย

ขยายพันธุ์ปทุมมา

- เมล็ด คัดเมล็ดโดยธรรมชาติหรือผสมเกสร อาจจะได้พันธุ์ที่เหมือนหรือไม่เหมือนต้นแม่ก็ได้
- เตรียมพื้นที่ประมาณ 2-3 ตร.ม. ควรเป็นโรงเรือนหรือพื้นที่ที่มีร่มเงาและสามารถดูแลได้ทุกวัน
- เตรียมวัสดุปลูกเป็นดินผสมมูลวัว (ซีวีว้แห้ง 2 กก. ต่อพื้นที่ 1 ตร.ม.)
- โรยเมล็ดตามร่องดินลึก 1 ซม. โดยใช้ไม้ปลายแหลมขีดไว้
- ใช้เวลาออก ≈ 1-2 เดือน หลังเพาะ อัตราการงอกของเมล็ด 60% เมื่อดันกล้าไม้ใบจริง 2-3 ใบ แยกต้นกล้าไปปลูก (ใช้เวลาประมาณ 2 ปี จึงจะสามารถให้ดอกที่สมบูรณ์)

ผลและเมล็ด

หัวพันธุ์

- แยกเหง้า (หัวพันธุ์) หลังชุดหัวพันธุ์ขึ้นมา นำมาล้างทำความสะอาด ตัดแต่ง คัดแยกคุณภาพหัวพันธุ์ตามเกณฑ์มาตรฐานแต่ละสายพันธุ์ แच्छหัวพันธุ์ด้วยสารเคมี ผึ่งในที่ร่มให้แห้ง
- เตรียมแปลงกว้าง 1.0-1.2 เมตร ยกลูก 20-30 ซม. เว้นร่องทางเดิน 50 ซม.
- ขุดหลุมในแปลงลึก 7-10 ซม. จากผิวดิน เว้นระยะห่างแต่ละหลุม 20-30 ซม. (ขึ้นอยู่กับขนาดหัวพันธุ์แต่ละสายพันธุ์)
- วางหัวพันธุ์ในหลุม 1 หัวต่อหลุม กลบดินคลุมด้วยแกลบดิบหรือฟาง
- ใช้เวลาประมาณ 2 เดือนจึงให้ช่อดอก

เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ

- เพิ่มปริมาณได้มากในเวลาสั้นและได้ต้นพันธุ์ที่ปลอดโรค
- ตัดดอกอ่อนหรือยอดอ่อนมาล้างด้วยแอลกอฮอล์ 70% เป็นเวลา 1 นาที จากนั้นฟอกด้วยสารละลายคลอโรกซ์ 5-10% เป็นเวลา 10-20 นาที ล้างด้วยน้ำกลั่นที่ผ่านการนึ่งฆ่าเชื้อ 3 ครั้ง
- เพิ่มปริมาณต้นพันธุ์ โดยใช้ส่วนยอดที่ปลอดจากโรคไปเลี้ยงบนอาหารสูตรเอ็มเอสที่เติมสารควบคุมการเจริญเติบโตกลุ่มไซโตไคนิน ได้แก่ บีเอ
- ย้ายเปลี่ยนอาหารทุก 4 สัปดาห์ (เพิ่มปริมาณ 3 เท่า) ห้องเพาะเลี้ยงอุณหภูมิ 25 ± 2 °C
- ใช้แสงจากหลอดฟลูออเรสเซนต์หรือแอลอีดี เป็นเวลา 16 ชั่วโมงต่อวัน
- เมื่อดันกล้าโตเต็มขนาด นำออกมาล้างร้านอาหารบริเวณแรก แล้วนำไปปลูกอนุบาลต่อไป

ปลูกปทุมมา

ปลูกลงแปลง

วิธีปลูก ปรับสภาพความเป็นกรด-ด่างของดินให้อยู่ระหว่าง 6.5-7.0 ร่องกันหลุมด้วยปุ๋ยสูตรเสมอ 15 กรัมต่อหลุม ปลูก 1 หัว ต่อหลุม ลึก 7-10 ซม. กลบดินและคลุมด้วยแกลบหรือฟาง

ปลูกลงกระถาง/ถุง

วิธีปลูก วัสดุปลูกใช้ทราย แกลบดิบหรือขุยมะพร้าว ผ่านแกลบ อัตรา 1:1:1 ผสมหมักกองไว้กลางแดด และคลุมพลาสติกสีนํ้าเงิน 30 วัน (หัวใหญ่ใช้ 1 หัวต่อถุง หัวเล็ก 2-3 หัวต่อถุง วางหัวพันธุ์ในถาดรองน้ำ วางถุงบนพื้นที่ปูด้วยแกลบหรือพลาสติกใส ป้องกันการติดเชื้อโรคหัวเน่าจากดิน) ข้อดี คือ ปลูกซ้ำที่เดิมได้ ควบคุมโรคเหี่ยวได้ง่ายกว่า ข้อเสีย คือ ต้นสูงทึบ ผลผลิตต่ำกว่าปลูกลงแปลง

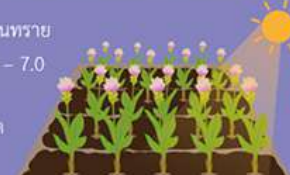

ดินที่เหมาะสม คือ ดินร่วนปนทราย มีอินทรีย์วัตถุสูง ระบายน้ำได้ดี มีค่า pH 6.5 - 7.0

อุณหภูมิที่เหมาะสมในการเจริญเติบโต 18-25 °C 20-30 °C

แสงแดด ประมาณ 75-100%

แหล่งน้ำมีปริมาณเพียงพอตลอดฤดูกาลปลูก ค่า pH 5.5 - 6.5 และตรวจหาเชื้อแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดโรคหัวเน่า

พันธุ์ปทุมมาที่นิยมปลูกเพื่อประดับแปลง หรือไม้กระถาง

ลิลดาวัลย์

ลำต้นแข็งแรง ขนาดใหญ่มาก ดอกสีชมพูอ่อนหลายชั้น ระยะเวลาปลูก 40x40 ซม.

เขียวมรกต

ต้นขนาดใหญ่ ดอกสีเขียวเข้ม ระยะเวลาปลูก 30x30 ซม.

แดงลอยตุ้ง

ลำต้นสูง ต้นขนาดใหญ่ ดอกใหญ่สีแดง ปลายกลีบดอกมีสีน้ำตาลเล็กน้อย ระยะเวลาปลูก 30x30 ซม.

ขาวยูลี

ลำต้นขนาดกลาง ดอกสีขาว ปลายกลีบดอกมีสีเขียวเล็กน้อย ระยะเวลาปลูก 30x30 ซม.

ชมชুমะลี

ลำต้นขนาดกลาง ดอกสีชมพูอ่อน ปลายกลีบสีน้ำตาล ระยะเวลาปลูก 30x30 ซม.

ทิวติเตอร์/บัวเกี๋ยง

ลำต้นเตี้ยขนาดเล็ก ดอกและก้านดอก มีขนาดเล็ก ดอกสีชมพู ปลายกลีบดอก มีสีเขียวเล็กน้อย ระยะเวลาปลูก 20x30 ซม.

ซากุระ

ลำต้นเตี้ยขนาดเล็ก ดอกและก้านดอก ขนาดเล็ก ตรงแข็งแรง ดอกสีชมพูอ่อน ปลายกลีบดอกมีสีเขียวเล็กน้อย ระยะเวลาปลูก 20x30 ซม.

แองนา

ลำต้นเตี้ยขนาดเล็ก ลำต้นสูง ดอกสีชมพูอ่อน ระยะเวลาปลูก 30x30 ซม.

ทับทิมสยาม

ลำต้นขนาดเล็กมาก ดอกและก้านดอก มีขนาดเล็ก ดอกสีม่วง ปลายกลีบดอก มีสีเขียวน้ำตาลเล็กน้อย ระยะเวลาปลูก 20x30 ซม.

พันธุ์ปทุมมาที่นิยมปลูกเพื่อเป็นไม้ตัดดอกและประดับแปลง

เขียวใหม่ ning-ki

ต้นสูงขนาดใหญ่ ดอกใหญ่สีชมพู ปลายกลีบดอกมีสีน้ำตาลเล็กน้อย ระยะเวลาปลูก 40x40 ซม.

ขาวสินโรยเวี

ต้นขนาดใหญ่ แข็งแรง ก้านดอกใหญ่ยาว ดอกสีขาว ระยะเวลาปลูก 40x40 ซม.

ลานหาสินเวี

ต้นขนาดกลาง ดอกสีขาว ก้านยาวประมาณ 30-45 ซม. ระยะเวลาปลูก 30x30 ซม.

ห้วยสำราญ

กลีบดอกหนา สีสดใสโต ปลายกลีบสีน้ำตาลเล็กน้อย ก้านช่อดอกแข็งแรง ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม แดกหน่อ 3-4 หน่อต่อหัวพันธุ์

ผลงานวิจัยโดยศูนย์พันธุ์วิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ไบโอเทค) ร่วมกับห้าหุ้นส่วนจำกัด อัครวิศัลโสกร จังหวัดเชียงใหม่ และขึ้นทะเบียนรับรองพันธุ์โดยกรมวิชาการเกษตร

ไม้ดอกวางกิ่งอื่นๆ

บ้านไรด์

ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบ 75-95 ซม. ช่อดอกยาวตรง กลีบดอก สีเหลืองอมส้มซ้อนกัน เกิดเป็นช่อทรงกระบอก ก้านดอกยาวตรงและแข็งแรง ระยะเวลาปลูก 40x40 ซม.

หงส์เหินมา

ต้นสูง 30-50 ซม. ดอกออกเป็นช่อแบบช่อกระจุกแยกแขนงที่ปลายลำต้นเทียม ดอกสีเหลือง ใบประดับสีขาว ระยะเวลาปลูก 40x40 ซม.

หงส์เหินชมพู

ต้นสูง 30-50 ซม. ดอกออกเป็นช่อแบบช่อกระจุกแยกแขนงที่ปลายลำต้นเทียม ดอกสีเหลือง กลีบประดับสีชมพูเข้ม ระยะเวลาปลูก 40x40 ซม.